

in beide namen assibileren van *d* tot *t* in de Romaanse vorm, en in *Heverdingen* Germaanse umlaut.

Het feit dat de taalgrensschommelingen in het oosten gering geweest zijn, verklaart de aanwezigheid van doubletten aldaar, bv. Diedenhofen = Thionville, Helzingen = Hachiville, Racour = Raatshoven, Remersdaal = Rembierval.

Bovenstaande gegevens dienen aangevuld met die betreffende het Romaanse taaleiland Aken-Vaals (p. 1139) en het omgebied Sint-Truiden (p. 1140).

Aken is de kop van een groot Romaans gebied, dat van het noorden en het oosten uit ingebeukt is. De weerstand werd zeer waarschijnlijk geleverd door de Romeinse centra Aken, Maastricht en Tongeren, waarbij beide laatste weliswaar het onderspit dolven en Aken geïsoleerd werd, doch intussen in de kritieke 5^e eeuw het Romaans in hun hinterland van de ondergang hadden gered. De opkomende stad Luik is vervolgens wellicht het uitstralingscentrum van een degermanisatiegolf geworden, zoals in het westen Arras en Doornik.

7° Voortleven van het Germaans in Wallonië

Ten zuiden van de taalgrens uit de 7^e-8^e eeuw, lijken de Germaanse toponiemen in algemene regel een Romaanse klankevolutie te doorlopen sedert de 6^e eeuw. Daaruit mag evenwel niet geconcludeerd worden dat het Germaans daar werkelijk in de 6^e eeuw verdwenen is. Het is immers evident dat, waar Germaanse en Romaanse vormen van eenzelfde naam naast elkaar bestonden, ten gevolge van het uiteindelijk verdwijnen van de Germaanse taal, alleen Romaanse vormen tot ons zijn gekomen.

Dat in bepaalde gewesten het Germaans wel degelijk nog eeuwen lang is blijven voortbestaan, bewijst de naam *Hlopanna* voor Flawinne uit de *vita sancti Bertuini*, 8^e eeuw. Daaruit blijkt immers dat voor dit dorp, even ten zuidwesten van Namen, in de 8^e eeuw een Germaanse naamvorm bestond naast een Romaanse; deze Germaanse vorm heeft daarenboven deelgenomen aan de monoftongering *au* > *ō*, welke in Vlaanderen dateerbaar is in de 8^e eeuw.

De Germaanse taal is het taaist geweest in de streek ten westen van Thuin. De namen Lobbes en Merbes zijn Germaanse namen op *baki*, die de Romaanse evolutie *baki* > *baiz* > *bais* hebben meegemaakt, waarin vervolgens het wordeinde werd aangevoeld als een pluralisuitgang: dit kan alleen het gevolg zijn van het bewaren van het Germaanse aanvangsaccent ook na de romanisering van die namen. De *vita sancti Ermini*, uit de 8^e eeuw, bewaart ons trouwens daarnaast de zuiver Germaanse vorm (in gelatiniseerde gedaante: *Laubacus*; *baki* was namelijk oorspronkelijk mannelijk); dergelijke vormen komen nog voor tot in de 10^e eeuw, doch zijn niet meer bewijskrachtig, daar zij op schrijfs-traditie kunnen teruggaan.

Bijgevolg is in bepaalde delen van Wallonië het Germaans eerst na de 8^e eeuw uitgestorven.